

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นใน โรงเรียนและส่งผลต่อการปฏิบัติงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยโดยตรงในการแก้ปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ และกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงเลือก วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อแก้ปัญหาและเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โดยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมี จำนวน 7 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้วิจัยเป็นครูฝ่ายปกครองนักเรียนของโรงเรียน
 - 1.2 ผู้ร่วมวิจัย เป็นข้าราชการครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาและแนะแนวด้วย ได้ประสบปัญหากับตัวเอง จึงให้ความสนใจและยินดีเข้าร่วมวิจัย จำนวน 6 คน
2. กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) จำนวน 40 คน เป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ประจำปีการศึกษา 2555 ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 21 คน ได้มาจากการคัดกรองพฤติกรรมวินัยนักเรียน 4 ด้าน ตามเกณฑ์ที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยกำหนดขึ้น โดยอิงระเบียบข้อบังคับทางโรงเรียน

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 101 คน ประกอบด้วย
 - 3.1 ครูประจำชั้น จำนวน 6 คน
 - 3.2 นักเรียน จำนวน 40 คน
 - 3.3 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 40 คน
 - 3.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน
 รวมจำนวนทั้งสิ้น 101 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis (ประวิต เอราวรรณ์, 2545 : 15) ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการศึกษาเป็น 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกตผล (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ใช้แนวทางในการวิจัยเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรองพฤติกรรมวินัยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 40 คน โดยร่วมกำหนดเกณฑ์และคัดกรองพฤติกรรมของนักเรียนตามกรอบการวิจัย ผู้ปกครอง และนักเรียนรับทราบ จากการคัดกรองพฤติกรรม จำนวนนักเรียนทั้งหมด 40 คน ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

สภาพปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนค่อนข้างมากนักเรียนบางส่วนแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน มาโรงเรียนสายไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติ ไม่ทำความเคารพครูหรือผู้ใหญ่ที่เดินผ่าน ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดระเบียบแถว สภาพปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพโดยรวมของโรงเรียน ซึ่งไม่สามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนด สมควรได้รับการแก้ไขพัฒนาให้มีประสิทธิภาพโดยเร็ว ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมระดมความคิดเห็นและกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกัน โดยการกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาและตัดสินใจเลือกกิจกรรมในการเสริมสร้างวินัยตามลำดับ ดังนี้

- 1.1 เลือกรูปแบบ การดำเนินงาน เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

1.2 กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหา โดยกำหนดกลยุทธ์และ กิจกรรมพัฒนาการเรียน ตามลำดับ ดังนี้ กิจกรรมอบรมคุณธรรม กิจกรรมร่วมจิตรวมใจ กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ กิจกรรมคลินิกนักเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้าน และกิจกรรมครูประจำ หมู่บ้าน

1.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.4 กำหนดระยะเวลาโดยดำเนินการ

1.4.1 ศึกษาสภาพปัญหา ระหว่าง วันที่ 1 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ถึง วันที่ 31 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2555

1.4.2 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ระหว่าง วันที่ 1 เดือน มกราคม พ.ศ. 2556 ถึง วันที่ 31 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2556

1.5 จัดทำแผนปฏิบัติการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน กำหนดวิธีการดำเนินงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยโดยดำเนินการตามปฏิทิน เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ตารางที่ 1 แผนปฏิบัติการ (Action Plan)

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	การเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้	แหล่งข้อมูล
1.ร่วมจิตรวมใจ	เสริมสร้างวินัยทั้ง 4 ด้าน	1 มกราคม- 31 มีนาคม 2556	กลุ่มผู้วิจัย 7 คน นักเรียน 40 คน ผู้ปกครอง 40 คน	-การบันทึกการประชุม ผู้ปกครองและนักเรียน	-แบบบันทึกการประชุม ผู้ปกครองและนักเรียน	-นักเรียน -ผู้ปกครอง -กรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน
2. อบรมคุณธรรม	เสริมสร้างวินัยทั้ง 4 ด้าน	4 - 5 มกราคม 2556	นักเรียน 40 คน กลุ่มผู้วิจัย 7 คน	-การบันทึกการอบรมของนักเรียน	-แบบประเมิน	-นักเรียน -ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย -ครู

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	การเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้	แหล่งข้อมูล
3. นักเรียน ต้นแบบ	เสริมสร้าง วินัยทั้ง 4 ด้าน	7 มกราคม - 31 มีนาคม 2556	กลุ่มผู้วิจัย 7 คน นักเรียน 40 คน ข้าราชการครู	-การบันทึกชื่อ นักเรียนต้นแบบ -การประเมิน	-แบบบันทึก ชื่อนักเรียน ต้นแบบ -แบบประเมิน	นักเรียน -ผู้วิจัยและ ผู้ร่วมวิจัย -ข้าราชการครู
4. คลินิก นักเรียน	ให้คำ ปรึกษา ช่วยเหลือ นักเรียน เป็นราย บุคคล	16 มกราคม - 31 มีนาคม 2556	กลุ่มผู้วิจัย 7 คน นักเรียน 40 คน	-การประเมิน -การสัมภาษณ์	-แบบ ประเมิน -แบบ สัมภาษณ์	-นักเรียน -เพื่อนของ นักเรียน -ผู้ร่วมวิจัย
5. การ เยี่ยมบ้าน	เสริมสร้าง วินัยทั้ง 4 ด้าน	18 มกราคม - 31 มีนาคม 2556	กลุ่มผู้วิจัย 7 คน นักเรียน 40 คน ผู้ปกครอง 40 คน	-การสัมภาษณ์ -การประเมิน	-แบบ สัมภาษณ์ -แบบ ประเมิน	-นักเรียน -ผู้ปกครอง -ผู้ร่วมวิจัย
6. ครู ประจำ หมู่บ้าน	เสริมสร้าง วินัยทั้ง 4 ด้าน	22 มกราคม - 31 มีนาคม 2556	กลุ่มผู้วิจัย 7 คน นักเรียน 40 คน ผู้ปกครอง 40 คน	-การสัมภาษณ์ -การประเมิน	-แบบ สัมภาษณ์ -แบบ ประเมิน	-นักเรียน -ผู้ปกครอง -ผู้ร่วมวิจัย -กรรมการ สถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน

2. การปฏิบัติการ (Action)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ(Action Plan) กิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมตามเวลาที่กำหนด ประกอบด้วย กิจกรรมอบรมคุณธรรม กิจกรรมร่วมจิตรวมใจ กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ กิจกรรมคลินิกนักเรียน กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน และกิจกรรมครูประจำหมู่บ้าน โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

2.1 การศึกษาสภาพปัญหา

เริ่ม วันที่ 1 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ถึง วันที่ 31 เดือน ธันวาคม พ.ศ.

2555

2.1.1 คัดกรองเด็กเป็นรายบุคคล

2.1.2 เลือกปัญหา

2.1.3 ประเมินวินัยของนักเรียนก่อนการเสริมสร้าง

2.1.4 กำหนดแนวทางการแก้ปัญหา

2.1.5 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1.6 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ (1 มกราคม 2556 ถึง 31 มีนาคม

2556)

2.1.7 จัดทำแผนปฏิบัติการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน

2.2 ดำเนินการตามกิจกรรมที่วางแผนไว้ คือ

2.2.1 กิจกรรมสร้างความตระหนัก ใช้กิจกรรม ดังนี้ คือ

1) กิจกรรมอบรมคุณธรรม

เป็นกิจกรรมที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยกำหนดขึ้นมา เพื่อปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ทุกคน โดยการจัดอบรม จำนวน 2 วัน 1 คืน ใช้แบบบันทึกการสังเกตนักเรียนเป็นรายบุคคล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดประชุมชี้แจง และระดมความคิดในการจัดการดำเนินการ

อบรมเพื่อเตรียมการ ดังนี้

1.1) เสนอโครงการ และขออนุมัติงบประมาณในการดำเนินการ

1.2) เตรียมบุคลากรในการดำเนินการ ขณะดำเนินงานแต่ละฝ่าย

รวมทั้งวิทยากรที่จะให้การอบรม

1.3) เตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ เอกสารให้ความรู้ และสถานที่อบรม

1.4) กำหนดเวลาอบรม ระหว่าง วันที่ 4-5 มกราคม พ.ศ. 2556
 ขั้นที่ 2 ดำเนินการอบรมตามหลักสูตรการอบรมปลูกฝังคุณธรรม
 และจริยธรรมของนักเรียน ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติ ตามที่กำหนดในหลักสูตรการฝึกอบรม
 ขั้นที่ 3 บันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในขณะอบรม
 ขั้นที่ 4 สะท้อนผล

4.1) ประชุมคณะผู้ร่วมวิจัยและคณะดำเนินการจัดการอบรม
 เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการอบรม

4.2) ประเมินผลการดำเนินงานและพฤติกรรมนักเรียน

2.2.2 กิจกรรมเสริมสร้างวินัย ใช้กิจกรรม ดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมร่วมจิตรวมใจ

เป็นกิจกรรมที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยกำหนดขึ้นมาเพื่อเสริมสร้างวินัย
 นักเรียน โดยเชิญผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนผู้มีส่วน
 เกี่ยวข้องมารับทราบปัญหา พร้อมนักเรียนในปกครอง แล้วหาแนวทางในการแก้ปัญหาโดย
 สร้างข้อตกลงร่วมกันให้ความสำคัญกับนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้ปกครองและเพื่อนนักเรียนได้
 แสดงบทบาทในการดูแลอย่างใกล้ชิด ใช้แบบบันทึกการประชุม แบบบันทึกการสังเกต ในการ
 เก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เวลา ระหว่าง วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 ถึง 31 มีนาคม พ.ศ. 2556

2) กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ

เป็นกิจกรรมที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเสนอชื่อ
 นักเรียนแต่ละห้องที่มีพฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน เป็นรายบุคคลได้ เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน ใคร
 ได้คะแนนมากที่สุด ในแต่ละด้าน จะมอบเกียรติบัตรและรางวัลในวันสิ้นเดือน ตอนเช้าหน้า
 เสาธง ใช้แบบบันทึกการประชุม แบบบันทึกชื่อนักเรียนต้นแบบ และแบบสังเกต ในการเก็บ
 รวบรวมข้อมูล เริ่มดำเนินการในระหว่าง วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2556 ถึง วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.
 2556

3) กิจกรรมคลินิกนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมให้คำปรึกษาและให้ความ
 ช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยกลุ่มผู้วิจัย จำนวน 7 คน
 จัดกิจกรรมการบริการให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยจัดทำปฏิทิน
 การปฏิบัติกิจกรรม ให้ความสำคัญเป็นพิเศษสำหรับนักเรียนที่ยังไม่มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลง
 พฤติกรรมไปทางที่ดีขึ้น ใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2556 ถึง วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2556 ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมงในรายวิชาแนะแนว

4) กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน

เป็นกิจกรรมที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยกำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันออกเยี่ยมบ้านนักเรียนพร้อมกันทั้ง 7 คน โดยแต่ละคนไปเยี่ยมบ้านนักเรียนตามระดับชั้นเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ ใช้เวลาไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อสอบถามความเป็นอยู่ สร้างความเป็นกันเอง และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยให้ความสำคัญกับการเยี่ยมบ้านของนักเรียนที่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ส่วนบ้านนักเรียนที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีแล้วจะเป็นการไปเยี่ยม เพื่อสอบถามความเป็นอยู่ผู้ปกครองและส่งเสริมให้รักษาระเบียบวินัยที่ดีต่อไป ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และแบบบันทึกการสังเกตในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2556 ถึง วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2556 ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง หลังเลิกเรียน

5) กิจกรรมครูประจำหมู่บ้าน

เป็นกิจกรรมที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยกำหนดขึ้นมาเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้แบ่งหน้าที่ครูที่รับผิดชอบเป็นรายหมู่บ้าน ดังนี้

- 5.1) บ้านวังสิม หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านฝ้อ ผู้รับผิดชอบ ว่าที่ร้อยตรี ประสิทธิ์ ทองภู (ผู้วิจัย)
- 5.2) บ้านฝ้อ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านฝ้อ ผู้รับผิดชอบ นายจักรกริณี ทนงยิ่ง และนางสมบุญ ธรรมจันทร์
- 5.3) บ้านเสริมสุข หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านฝ้อ ผู้รับผิดชอบ นางวัลภา วงษ์สิม และนางอัมรา มั่งมี
- 5.4) บ้านโนนสว่าง หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านฝ้อ ผู้รับผิดชอบ นางสาวพัชรา เชื้อวงศ์คำ และนางผดุงศิลป์ จำปาศรี

ผู้รับผิดชอบแต่ละหมู่บ้านประสานงานกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านฝ้อประจำหมู่บ้านที่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายอาศัยอยู่ เพื่อสอบถามความเป็นอยู่การปฏิบัติตนต่อสังคม และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยให้ความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านฝ้อทุกคนเท่ากัน ใช้แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบบันทึกการประเมินในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระหว่างวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2556 ถึง วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2556 ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง หลังเลิกเรียน

2.2.3 การประเมินผลการเสริมสร้างวินัย ดำเนินการ โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้

- 1) แบบประเมิน
- 2) แบบสัมภาษณ์

2.3 การสังเกต (Observation) กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมข้างต้น คือ กิจกรรมอบรมคุณธรรม กิจกรรมร่วมจิตรวมใจ กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ กิจกรรมคลินิกนักเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้าน และกิจกรรมครูประจำหมู่บ้าน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกการสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประเมิน และบันทึกการประชุมผู้ปกครองและนักเรียน แบบบันทึกชื่อนักเรียนต้นแบบ เก็บรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย ระหว่างวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2556 ถึง วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2556

2.4 การสะท้อนผล (Reflection) หลังจากปฏิบัติตามแผนที่กำหนด ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการตามกิจกรรมเสริมสร้างวินัยพัฒนาทุกกิจกรรมมาสะท้อนผลตามกรอบการวิจัยการเสริมสร้างวินัยนักเรียน 4 ด้าน ว่าบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ และสะท้อนผลตามกิจกรรมเสริมสร้างวินัยโดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ตัดสินใจร่วมกัน ในส่วนที่เป็นจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขและจุดแข็งที่ต้องเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกการประชุมของผู้ร่วมวิจัย ผู้ปกครอง และนักเรียนเป็นแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการตามกิจกรรมร่วมจิตรวมใจ จำนวน 3 ชุด โดยเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 ครั้ง เดือนละ 1 ครั้ง

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบที่ผู้วิจัยจัดสร้างขึ้นแบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง จำนวน 3 ฉบับ คือ

2.1 ฉบับที่ 1 ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ นักเรียนและเพื่อนของนักเรียนในการดำเนินการตามกิจกรรมคลินิกนักเรียน เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นรายการสัมภาษณ์ 10 ข้อ

2.2 ฉบับที่ 2 ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนในการดำเนินการตามกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน

2.3 ฉบับที่ 3 ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านผือประจำหมู่บ้านที่นักเรียนอาศัยอยู่ในการดำเนินการตามกิจกรรมครูประจำหมู่บ้าน

3. แบบประเมิน เป็นแบบที่ผู้วิจัยใช้ประเมินการปฏิบัติและพฤติกรรมของนักเรียนด้านวินัย โดยแบบประเมินจัดทำจำนวน 5 ชุด จำแนกการใช้ ดังนี้

3.1 ชุดที่ 1 สำหรับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน และสำหรับนักเรียน จำนวน 40 คน เพื่อบันทึกข้อมูล จากการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกด้านวินัย จากการดำเนินการตามกิจกรรมอบรมคุณธรรม

3.2 ชุดที่ 2 สำหรับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน และสำหรับนักเรียน จำนวน 40 คน เพื่อบันทึกข้อมูลจากการประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกด้านวินัย จากการดำเนินการตามกิจกรรมนักเรียนต้นแบบ

3.3 ชุดที่ 3 สำหรับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน และสำหรับนักเรียน จำนวน 40 คน เพื่อใช้บันทึกข้อมูลจากการประเมินพฤติกรรมที่แสดงออก จากการดำเนินการตามกิจกรรมคลินิกนักเรียน

3.4 ชุดที่ 4 สำหรับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน และสำหรับนักเรียน จำนวน 40 คน เพื่อใช้บันทึกข้อมูลจากการประเมินพฤติกรรมที่แสดงออก จากการดำเนินการตามกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน

3.5 ชุดที่ 5 สำหรับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน และสำหรับนักเรียน จำนวน 40 คน เพื่อใช้บันทึกข้อมูลจากการประเมินพฤติกรรมที่แสดงออก จากการดำเนินการตามกิจกรรมครูประจำหมู่บ้าน

4. แบบบันทึกชื่อนักเรียนต้นแบบ ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 3 ครั้ง สำหรับผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย รวม 7 คน สำหรับนักเรียน จำนวน 40 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมวินัย 4 ด้าน ในการดำเนินการตามกิจกรรมนักเรียนต้นแบบ

วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยนำเครื่องมือไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ดังต่อไปนี้
ศึกษาวิธีการสร้างแบบบันทึกการประชุมจากเอกสาร ตำราและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
คือ “การวิจัยเชิงปฏิบัติการ” (ประวิต เอราวรรณ, 2545 : 102) “การวิจัยเบื้องต้น” (บุญชม ศรีสะอาด.

2545 : 100) “คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้หน้าทีพลเมือง-ศิษกรรมระดับประถมศึกษา” (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 46) และ “แนวการจัดกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุข สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ” (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 84) “แนวทางการจัดค่าย และกิจกรรมการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมืองดี” (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 86)

1. นำแบบบันทึกการประชุมที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง พิจารณาความเหมาะสมแล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2. นำแบบบันทึกการประชุมที่ปรับปรุงจากข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมในเชิงโครงสร้างและเนื้อหาประกอบด้วย

2.1 นายสมพงษ์ ปราบศักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านผือ วุฒิกการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาการวิจัย

2.2 นางอรอุมา บวรศักดิ์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 วุฒิกการศึกษา วท.ม. (วิทยาศาสตร์) มีความเชี่ยวชาญด้าน สถิติ การวัดและประเมินผลการวิจัยการศึกษา

2.3 นางพิชชาอร โคตรสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านผือ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย วุฒิกการศึกษา กศ.ม.(คณิตศาสตร์ศึกษา) มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการวิจัยการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยวิธีการ ดังนี้

1. จากบันทึกการประชุมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กิจกรรมร่วมจิตรวมใจ เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างวินัย 4 ด้านของนักเรียน จากการดำเนินการในการศึกษาปัญหาและการดำเนินการแก้ปัญหา

2. จากแบบประเมินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน 4 ด้าน จากการดำเนินการตามกิจกรรมอบรมคุณธรรม กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ กิจกรรมคลินิกนักเรียน กิจกรรมครูประจำ

หมู่บ้าน และกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน ระหว่างปฏิบัติงานในการศึกษาสภาพปัญหา และการดำเนินการเสริมสร้างวินัย

3. จากแบบสัมภาษณ์ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน กลุ่มเป้าหมาย การเสริมสร้างวินัยนักเรียนจากการดำเนินการตามกิจกรรมคลินิกนักเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้าน และกิจกรรมครูประจำหมู่บ้านระหว่างศึกษาสภาพปัญหาและการดำเนินการเสริมสร้างวินัย

4. แบบเสนอชื่อนักเรียนต้นแบบ ตามกิจกรรมนักเรียนต้นแบบ โดยเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ครั้ง ระหว่างปฏิบัติงานในการศึกษาสภาพปัญหาและการดำเนินการเสริมสร้างวินัย

5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2556 แบ่งเป็น 2 ครั้ง ได้ดังนี้

5.1 การศึกษาสภาพปัญหา ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2555 ถึง วันที่ 31 มกราคม 2556

5.2 การดำเนินการเสริมสร้างวินัยระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2556

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำข้อมูลที่รวบรวมได้ด้วยเทคนิคต่าง ๆ ยึดหลักสามเส้า (Triangulation Technique) ตามที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ จากการดำเนินตามกลยุทธ์และกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยทั้ง 6 กิจกรรมมาจัดเป็นหมวดหมู่ตามกรอบการวิจัย

2. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ แบบเสนอชื่อ นักเรียนต้นแบบ จากการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างทุกกิจกรรม แล้วหาความสัมพันธ์ของข้อมูล และนำเสนอ โดยวิธีการบรรยาย (Narrative)

3. การแปลผลข้อมูล จากแบบประเมินตามเกณฑ์ การแปลผลมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

3.1 กรณียาการประเมินเชิงบวก

4.51 – 5.00	ระดับปฏิบัติ	มากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับปฏิบัติ	มาก
2.51 – 3.50	ระดับปฏิบัติ	ปานกลาง

1.51 – 2.50	ระดับปฏิบัติ	น้อย
1.00 – 1.50	ระดับปฏิบัติ	น้อยที่สุด

3.2 กรณีรายการประเมินเชิงลบ ผู้วิจัย ใช้เกณฑ์เดียวกับรายการประเมินเชิงบวกในข้อ 3.1 โดยการ Recode ข้อมูลรายการประเมินเชิงลบให้สอดคล้องกับเกณฑ์รายการประเมินเชิงบวก

4.51 – 5.00	ระดับปฏิบัติ	น้อยที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับปฏิบัติ	น้อย
2.51 – 3.50	ระดับปฏิบัติ	ปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับปฏิบัติ	มาก
1.00 – 1.50	ระดับปฏิบัติ	มากที่สุด

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มเป้าหมายต้องผ่านเกณฑ์ ระดับมากทุกคน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติพื้นฐานช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย